

“Onlar” İpek Duben @SALT Galata / 28 Nisan – 28 Haziran

AUTHOR Sedef Can DATE 3 Mayıs 2015

COMMENTS: Yorumsuz

Türkiye için Psikoterapi Vakti: Onlar

Geçtiğimiz Çarşamba günü İpek Duben’in Türkiye’deki “öteki” algısı üzerine hazırladığı video enstalasyonunu görmek için SALT Galata’daki basın ön gösteriminde soluğu aldım. Çeşitli cinsel yönelimlere, etnik kimliklere ve inançlara sahip insanlarla yapılan mülakatlardan oluşan eser Türkiye’nin büyük yaraları ile yüzleşmesi için bir kapı açıyor. Kendilerini devlet ve toplum tarafından makbul vatandaş olarak hissedemeyenler büyük bir içtenlikle hikâyelerini anlatıyorlar.

Ermeni olmak ne demek sahi? Peki, Kürt olmak? Lezbiyen olmak mesela? Ya da kafamda empatisini bir türlü kuramadığım kocası tarafından ölümüne dövülen bir kadın olmak? İşte *Onlar* bu kez karşınızdalar

size bir kitap sayfasından ya da makaleden seslenmiyorlar yüzünüze bakıyor ve anlatıyorlar neler hissettiklerini, nelere tanık olduklarını...

Söyleşi pratiği kendi içinde çok farklı bir dinamiğe sahip, aslında biraz tehlikeli de buluyorum çünkü ortaya çok içten bir şey de çıkabilir tam tersi tamamen yönlendirilmiş ve yapay bir şey de. İnsanın tabiatı zaten böyle; yalnızken olduğumuz kişi ile bir özne ile muhatap olduğumuz an dönüştüğümüz kişi elbette aynı değil lakin mühim olan bu iki mevcudiyet arasındaki mesafeyi olabildiğince kısaltmak. Burada bir de kameraya konuşuyor olmanın gerginliğini göz önünde bulundurmak gerekiyor. Kimi zaman politik doğruculuk adına, kimi zaman kendiniz bile anlayamadan karşınızdakinin entelektüel birikiminden duyduğunuz kaygı ile makul olanı yapmak için inanmadığınız şekilde cevap verebilirsiniz sorulara. İpek Duben'in sanırım bu çalışmadaki en büyük başarısı söyleşi pratiğinde tezahür eden sorunları aşarak konuştuğu kişilerle o samimiyet köprüsünün kurabilmiş olması. O sebepten karşımızda suni olmaktan çok uzak içten bir iş var.

İzlerken uzun bir terapide gibi hissediyorum kendimi, işte diyorum bu Türkiye için Psikoterapi vaktinin geldiğinin bir işareti. Artık gerçekten kendi toplumsal bilinçaltımızla yüzleşmemiz ve görmezden geldiklerimizi konuşmaya başlamamız gerekiyor. Yoksa bu ülkenin ergenliği bitmek bilmeyecek, yoksa biz kendimizi asla gerçekleştiremeyeceğiz.

Tanıdığım herkesin bunu görmesi gerek diye düşündüm SALT'tan ayrılırken çünkü bence hepimizin böyle bir sarsıntıya ihtiyacı var. En tutucu muhafazakâr kesimden, kendini en liberal ve açık fikirli olarak tanımlayan kesime kadar herkesin buna çok ihtiyacı var. Çünkü yaralar konuşarak iyileşecek, bizler tarihimize ve hatta geçte kim olduğumuzla konuşarak yüzleşeceğiz. Bu çalışma ne kadar kişiye ulaşacak bilemiyorum ancak toplumumuz için çok önemli bir adım olduğunu biliyorum. *Onlar* 28 Haziran'a kadar SALT Galata'da görülebilir.

İpek Duben'in "yabancı", "öteki" ve "onlar" kavramlarına ilgisi, kartpostal ve videodan oluşan What is a Turk? (2003) enstalasyonunun da ana teması olan, "Batı'nın Türklere bakışı ve ön yargıları" konusunda araştırma yaptığı dönemde başladı. Sanatçının multimedya enstalasyonları ile resim, sanatçı kitabı ve videoları, hafıza, kimlik, cinsiyet ve göç kavramlarına odaklanır. Son olarak, Poetry and exile: contemporary art from the Middle East sergisinde (British Museum, Londra, 2014) işleri sunulan Duben, yakın zamanda 13. İstanbul Bienali'nin (2013) yanı sıra, İstanbul Modern (2011 ve 2009) ve The National Museum of Women in the Arts'ta (Washington D.C., 2010) gerçekleştirilen sergilerde yer aldı. Modern ve güncel sanat alanlarında öğretmenlik ve yazarlık yapan Duben'in yayımlanmış kitapları arasında, Seksenlerde Türkiye'de Çağdaş Sanat: Yeni Açılımlar (Esra Yıldız'la birlikte, 2008); Türk Resmi ve Eleştirisi: 1880-1950 (2007) ile Çağdaş Düşünce ve Sanat (Deniz Şengel'le birlikte, 1993) bulunmaktadır.

Meraklısına: [web](#) | [facebook](#) | [twitter](#) | [instagram](#)

POSTED İN [#kultur-sanat](#)

TAGGED [ipek duben](#), [onlar](#), [öteki](#), [salt](#), [salt galata](#), [Sergi](#), [video](#). BOOKMARK THE [permalink](#).